

Voorstel van Resolutie

Wat is een resolutie?

Het Belgische parlement (dit is de **Kamer** van Volksvertegenwoordigers en de **Senaat**) maakt de wetten, de regering voert een beleid uit.

Toch kan het parlement ook wegen op de uitvoering van dat beleid. Dat kan via een Voorstel van **resolutie**. Daarin maakt de auteur een aantal bedenkingen (*consideransen*), waarna een reeks tips volgen aan één of meerdere ministers (*aanbevelingen*). Eén groot verschil echter met een wet: de regering moet een resolutie niet uitvoeren, een wet natuurlijk wel.

****: Dit is een resolutie die goedgekeurd werd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. De Senaat kan beslissen om goedgekeurde wetten en resoluties van de Kamer nog eens te behandelen. De Senaat heeft beslist dat ze deze resolutie wilt behandelen, vandaar dat ze ook gestemd zal worden in de Senaat.*

****: Parlementsleden kunnen wetten en resoluties veranderen via amendementen. Dat zijn tekstwijzigingen op de originele tekst. De amendementen worden ingediend in de bespreking in de commissie, of bij de definitieve stemming in de Senaat. De scholieren zullen hetzelfde doen met deze tekst: ze zullen amendementen voorstellen voor de passages waar ze het niet eens mee zijn.*

Toegang tot water voor iedereen

Water is de basis van alle leven op aarde. Het begin van alle leven op onze planeet was enkel mogelijk dankzij de aanwezigheid van H₂O, of water. Als we willen kijken of er leven was op andere planeten, kijken we of er ooit water aanwezig was. Water is, plastisch gezegd, de baarmoeder waar alle leven begint.

Vandaag is water een heel gewoon ding in het dagelijks leven. Als je thuis de kraan opendraait, komt er water uit. Water is overal, goedkoop en beschikbaar in een handomdraai. Water dient om mee te wassen, te koken, af te wassen, te kuisen, te besproeien, het toilet door te spoelen, te begieten, te koelen, etc.

Wij gebruiken enorm veel water in Europa. In Vlaanderen wordt jaarlijks zo'n 745 miljoen m³ water gebruikt (een m³ is 1000 liter). De gezinnen nemen daarvan ongeveer één derde voor hun rekening. Iedereen gebruikt gemiddeld 110 liter water per dag, dat zijn 10 emmers. Een Amerikaan gebruikt zelfs 20 emmers per dag! Van het leidingwater alleen gebruiken de gezinnen bijna 60%. Als ieder voor zich al let op zijn watergebruik, staan we al een hele stap verder.

Maar ook de bedrijven en landbouw gebruiken zeer veel water.

- De Amerikaanse papierfabrikant Weyerhaeuser heeft 127 miljoen m³ water nodig voor de productie van 3,1 miljoen ton papier.
- Staalproducent Arcelor heeft 260 m³ liter water op 1.000 kilo staal nodig. Voor haar productie van 46,7 miljoen ton staal in 2005 had het 8,88 miljoen m³ water nodig.

- Voor de productie van een auto is gemiddeld 400 m³ water nodig. Per jaar worden wereldwijd 80 miljoen wagens gebouwd. Dat geeft dus 32 miljard m³ water!
- In China gebruikt men 1000 m³ water voor de productie van 1 ton tarwe. De Amerikaanse boeren gebruiken zelfs 3000 m³ voor 1 ton tarwe!
- Voor de productie van een kilo rundsvlees heb je in Europa 25 m³ water nodig.
- In Duitsland wordt elk jaar 43,9 miljard m³ water gebruikt.
- Elektronicafabrikant Sony gebruikte vorig jaar meer dan 23 miljoen m³ water.
- Computermaker Hewlett Packard gebruikt het meeste water voor de koeling, in 2004 meer dan 5,4 miljoen m³.

70% van alle water wordt gebruikt door de landbouw. Door de oprukkende woestijn, aanhoudende droogtes, ontbossing en toenemende bevolking kampen meer en meer landen met waterschaarste. Nu al kampen 80 landen – die 40% van de wereldbevolking uitmaken – met waterschaarste.

70% van het aardoppervlakte is met water bedekt, maar 0,6% is zoet water en vloeibaar. Dat kan je vergelijken als een theelepeltje uit een volle emmer. We tellen het ijs dus niet mee, want dat is geen beschikbaar drinkwater. Bovendien is dat zoete water niet overal even goed voorradig of zuiver. Denk maar aan de grote woestijnen (Sahara, Kalahari, Gobi, Atacama, ...).

Water wordt al sinds de Oudheid gezien als bron van leven. In de koran staat: “Door middel van water, geven wij leven aan alles”. In de Bijbel staat in het Evangelie van Mattheüs, hoofdstuk 3: “Ik doop u met water als teken van een nieuw leven”.

Water is een essentieel goed om te leven en te overleven. Sommige landen hebben veel water, de meeste landen hebben er te weinig. Sommige landen gebruiken massa's water, andere kunnen nauwelijks hun vee laten drinken. Alle landen moeten dus solidair zijn met elkaar, zorgen dat iedereen genoeg water heeft en dat we niet te veel water gebruiken.

Bedenkingen

De woorden in *vet cursief* vind je alfabetisch geordend achteraan terug in de verklarende woordenlijst.

- A. 1,1 miljard mensen, of 1/6 van alle mensen, hebben geen toegang tot zuiver en drinkbaar water;
2,6 miljard, of meer dan 1/3 van alle mensen, hebben geen plaats om zich te wassen of een toilet.
- B. Door dit gebrek aan hygiëne sterven elke dag bijna 11 000 mensen.
- C. De mens zelf bestaat voor 90% uit water. Daarom is water de bron voor elk leven op aarde. Zonder water geen voeding, geen welzijn, geen gezondheidszorg of ontwikkeling.
- D. De landen met de minste toegang tot zuiver water zijn de armste landen. Zij kunnen een goed waterbeheer niet betalen.
- E. 145 landen hebben een akkoord getekend dat hen verplicht om iedereen toegang te geven tot water. Dat moet tegen een eerlijke prijs en zonder discriminatie.
- F. Als we tegen 2015 de armoede in de wereld willen halveren, is de toegang tot water ontzettend belangrijk. De landen van de *Verenigde Naties* hebben dit beslist in de *Millenniumdoelstellingen* in 2000.
- G. We geven een zeer beperkt deel van onze ontwikkelingshulp aan waterbeheer. De behoefte aan zuiver water neemt toe, maar we doen er weinig aan. Bovendien is onze hulp niet genoeg gericht op arme bevolkingsgroepen, noch op de armste en droogste landen.
- H. Alle landen investeren elk jaar 80 miljard dollar in de watersector. Als we de armoede tegen 2015 willen halveren, moet dat zeker 180 miljard dollar worden.
- I. De privésector investeert nog te weinig in de watersector in arme landen en op het platteland.
- J. De *privatisering* van de watersector, waarbij alle kosten moeten terugverdiend worden, is vaak geen groot succes. De prijzen voor water stijgen in de meeste gevallen. Zo wordt water onbetaalbaar voor een groot deel van de bevolking. Bovendien leidt het tot een mindere kwaliteit van het water en de watervoorziening. De situatie kan verbeteren als de overheid de privatisering beter controleert.
- K. De internationale financiële instellingen (*Wereldbank - WB, Internationaal Monetair Fonds - IMF, Wereldhandelsorganisatie - WHO*) willen dat de overheid in alle landen bezuinigt. Deze instellingen aanvaarden dat landen besparen op hun watervoorziening. Dit zou niet mogen gebeuren.
- L. De Europese Commissie vraagt de privatisering van de watersector in 74 landen, waaronder 14 van de armste landen. Europa vraagt dit binnen de *GATS*-onderhandelingen. Dit zijn onderhandelingen die vele diensten (ziekenhuiszorg, watervoorziening, politiediensten, ...) willen openstellen voor de privésector.

- M. De regionale parlementen van Vlaanderen, Brussel en Wallonië willen hun watervoorziening in eigen handen houden. Dat hebben de leden van de regionale parlementen beslist. Ook het Europese Parlement heeft zich verzet tegen de privatisering van de watersector.
- N. Het *Belgische Watermanifest* is door 120 000 burgers en verenigingen ondertekend. Dat manifest hebben Vlaanderen, Wallonië en Brussel op de Wereldtop van Duurzame Ontwikkeling aan de wereldleiders gegeven.
- O. Water is een noodzakelijk goed, een basisrecht. Het is niet vervangbaar en enig in de wereld. Daarom moet de verdeling van water in handen blijven van de overheid.
- P. De overheid moet de watervoorziening garanderen voor de meest kwetsbare en armste mensen. De overheid heeft dus een belangrijke controletaak: ze moet controleren dat iedereen toegang tot water heeft. Dat kan een overheid alleen doen als ze goed werkt en de burgers betreft bij het beleid.
- Q. Vrouwen en meisjes hebben een belangrijke taak bij de toegang tot water en hygiëne. Zij regelen in heel veel landen het huishouden, het verenigingsleven en het onderwijs. Daarom moeten ze inspraak krijgen in het beleid van hun gemeente, provincie en land.
- R. Wanneer er niet genoeg zuiver water is, trekken vele mensen weg. Een tekort aan water is ook de oorzaak van lokale of internationale conflicten. De oorlog om water zal toenemen, omdat water een schaars goed is. Sommige landen of bendes gebruiken de toegang tot zuiver water als wapen om mensen te onderdrukken.
- S. De mens moet zorgen dat er genoeg water is voor iedereen. We moeten zorg dragen voor de natuurlijke waterbronnen. De mens moet de hele watercyclus en de ecosytemen beschermen tegen vervuiling en uitputting.

Aanbevelingen aan de Federale Regering

1. Wij vragen dat het recht op water in de Grondwet komt. Iedereen heeft recht op voldoende zuiver water. De regering moet proberen het recht op water in alle internationale verdragen op te nemen. Alle overheden moeten het recht op water respecteren: de gemeenten, provincies, en de deelstaten Vlaanderen, Brussel en Wallonië.
2. Wij vragen om meer geld te geven aan ontwikkelingssamenwerking. Zo niet, dan halen we nooit de belofte om in 2010 0,7% van ons *BNI* aan ontwikkelings-samenwerking te besteden.
3. Wij vragen dat onze regering meer geld investeert in gezond water en sanitair voor de armste mensen. Wij vragen dat de *Europese Commissie* en alle internationale instellingen (*Verenigde Naties, Wereldbank, ...*) dit ook doen.
4. We vragen dat de regering deze 10 principes gebruikt.
 - a. Ze moet projecten steunen voor veilig water en veilige watervoorzieningen. Deze projecten moeten technologie gebruiken die gebruiksvriendelijk en energiezuinig is. De projecten moeten speciale aandacht hebben voor de gebruikers en vooral voor vrouwen. De lokale bevolking moet inspraak krijgen in het project.
 - b. De projecten van de regering moeten passen in een aanpak van algemeen waterbeheer. Dat betekent dat je het water niet mag vervuilen, dat iedereen toegang moet hebben tot zuiver water, dat er genoeg verdeelpunten zijn, dat er genoeg rioleringen zijn, ...
 - c. De aanpak van de watervoorziening moet in handen blijven van de overheid. Daarom moeten de lokale overheden (bv. gemeenten) meer middelen krijgen om een goed waterbeheer te voorzien. Dit moet gebeuren in overleg met de gebruikers van het water.
 - d. De toegang tot water is een basisrecht. Er is maar één leidingnetwerk om het water te transporteren. Dat kan je niet in handen geven van één bedrijf, want dan heb je een monopolie. De verdeling van water via een leidingnetwerk kan alleen een taak zijn van de overheid.
 - e. Natuurlijk kost de zorg van een leidingnetwerk, riolen en waterzuivering veel geld. Deze kosten moet de overheid terugkrijgen, dus moeten mensen ervoor betalen. Dat kan enkel als iedereen betaalt naargelang zijn of haar inkomen. De waterrekening wordt bepaald aan de hand van je inkomen. De armsten moeten dus kunnen rekenen op een speciaal tarief.
 - f. Iedereen moet toegang krijgen tot water en sanitair. Wanneer de toegang tot water ergens heel veel geld kost, moeten andere overheden of landen bijspringen om het verschil bij te passen. Dat heet internationale solidariteit, en is een zeer belangrijk principe.

- g. Elk land moet zelf kunnen beslissen op welke manier het zijn burgers toegang geeft tot zuiver water en proper sanitair. De internationale financiële instellingen (*WHO, IMF, WB*) mogen een land zeker niet dwingen om zijn watertoeegang open te stellen voor bedrijven. Dat moet een vrije keuze zijn.
 - h. Elk land heeft het recht om de manier te kiezen waarop het zijn watervoorziening organiseert. Daarom moeten de *artikels 6 en 21* van het *GATS*-akkoord herzien worden.
 - i. Elk land heeft het recht om de manier te kiezen waarop ze haar watervoorziening organiseert. Toch moet ze rekening houden met de plaatselijke bevolking of de ligging van waterbronnen. Zo kan een rivier door 2 landen stromen, waardoor die 2 landen moeten samenwerken voor de toegang tot water uit die rivier. Zij maken gebruik van hetzelfde watersysteem.
 - j. Water is een goed dat behoort tot alle volkeren. Alle volkeren moeten er zorg voor dragen, omdat het levensbelangrijk is voor de mensheid. Wij moeten het water dan ook allemaal samen beschermen tegen vervuiling en uitputting. Daarom moet er een Internationale Waterorganisatie komen, die deel uitmaakt van de *Verenigde Naties*.
5. De rijke landen mogen de armere landen NOOIT onder druk zetten om hun watervoorziening te laten gebeuren door privébedrijven. De internationale financiële instellingen (*WB, IMF, WHO*) beloven grote sommen geld in ruil voor de privatisering van de watervoorziening. Europa moet zich verzetten tegen deze praktijken.
 6. Er moet meer steun en geld komen voor de besparing en zuivering van water.
 7. We moeten de *Europese Commissie* vragen om de 72 vragen over de *privatisering* van water, in het kader van de *GATS*-onderhandelingen, te laten vallen.
 8. Wie water vervuult, gaat in tegen het grondrecht op water. Bedrijven of overheden mogen niet zomaar een waterbron opeisen. Water is immers van iedereen. We moeten deze praktijken streng straffen. We moeten onze Belgische bedrijven vragen om respect te hebben voor de waterbronnen die liggen in de landen waar zij een fabriek of vestiging hebben.
 9. We vragen de Belgische Regering om elk jaar in Kamer en Senaat te komen uitleggen hoever het staat met onze aanbevelingen.
 10. We willen alle ideeën en maatregelen aanmoedigen die er toe bijdragen dat onze aanbevelingen uitgevoerd worden.

11. We vragen om deze resolutie op te sturen naar de *Europese Commissie* en de *Verenigde Naties*.

Verklarende Woordenlijst:

Artikel 6 van het GATS-akkoord: Het artikel stelt dat technische standaarden, licenties en kwalificaties geen *'onnodige hindernissen'* voor de handel in diensten mogen vormen en niet *'meer belastend'* mogen zijn dan noodzakelijk is voor de kwaliteit van de dienst. Dit betekent dat een land geen wetgeving mag maken die aan een bedrijf voorwaarden oplegt omtrent milieubescherming of sociale voorwaarden of die de handelswetgeving van de GATS zou belemmeren.

Artikel 21 van het GATS akkoord: Artikel 21 stelt dat lidstaten pas na drie jaar kunnen terugkomen op gemaakte engagementen en dat ze daarvoor over compensaties (meestal nieuwe liberalisering) moeten onderhandelen met alle betrokken lidstaten. Om de liberalisering te mogen terugdraaien moet elke betrokken lidstaat akkoord gaan over de compensaties. Dat betekent dat eens een dienst geprivatiseerd is, men bijna onmogelijk de klok kan terugdraaien.

Het **Belgisch Watermanifest** is een initiatief van de Belgische Vereniging voor het Wereldwatercontract. In het manifest nemen alle actoren rond waterbeheer (watermaatschappijen, overheden, NGO's, ...) een gezamenlijk standpunt in. Tijdens de actie *Water voor iedereen* (2001) werd het ondertekend door 120.000 burgers, de meerderheid van de gemeenten en de provincies en de drie gewesten. Het manifest is te downloaden op www.watervooriedereen.be.

BNI: Het Bruto Nationaal Inkomen is hetzelfde als het Bruto Nationaal Product. Dat is de som van alle goederen en diensten die alle inwoners van een land hebben voortgebracht, en dit in 1 jaar. Vroeger heette deze term "Bruto Nationaal Product". Dit cijfer drukt de sterkte van een economie uit. Als we rekening houden met de bevolkingscijfers, dan bekleedt België de 17de plaats op het lijstje van grootste economieën. Alle rijke landen hebben afgesproken om tegen 2010 0,7% van hun BNI aan ontwikkelingssamenwerking te geven. Tegen de huidige cijfers zou dat voor België 2,6 miljard euro zijn.

Ecosysteem: Een ecosysteem bestaat uit alle organismen in een bepaald gebied en hun leefomgeving. Dit kan een bos zijn, maar ook de hele aarde. Grote ecosystemen zijn bvb woestijnen, oceanen en wouden.

Europese Commissie (EC): De Europese Commissie is ongeveer de regering van Europa. Zij staat in voor het dagelijks bestuur, het ontwerp van nieuwe Europese wetten en de onderhandelingen met internationale instellingen. Elke lidstaat heeft 1 commissaris in de EC, die een aparte bevoegdheid heeft. De Europese Commissie bepaalt de politieke agenda, samen met de Raad van ministers (alle Eerste ministers/presidenten van alle lidstaten) en het Europese Parlement.

GATS: De **General Agreement on Trade in Services** (*Algemene Overeenkomst over Handel in Diensten*) is een verdrag van de World Trade Organization (WTO, zie lijst) dat in 1995 werd ingesteld als gevolg van de **Uruguay-ronde** (*onderhandelingsronde over de wereldhandel*). Het Verdrag bevat een geheel van multilaterale (*door alle leden van de WTO*

aanvaard) regels voor de internationale handel in diensten. Het doel van de GATS is de toegang tot de interne markt van alle WTO-landen makkelijker te maken voor buitenlandse of private leveranciers van handel en diensten.

IMF: Het **Internationaal Monetair Fonds (IMF)** is een organisatie voor geldzaken. De organisatie promoot monetaire samenwerking en financiële stabiliteit, ze bewaakt de economische groei en werkgelegenheid en biedt tijdelijke financiële hulp (leningen) aan landen om hun financiën te verbeteren. Het IMF werd in 1944 opgericht in het kader van het wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Anno 2006 heeft het IMF 184 lidstaten. Ze heeft 28 miljard dollar in leningen uitstaan aan 74 landen.

Millenniumdoelstellingen: De **Millennium Development Goals (MDG's)** is een programma voor armoedebestrijding dat alle 191 VN-lidstaten hebben ondertekend in september 2000 en willen realiseren tegen 2015. De Millenniumdoelstellingen zijn samen te vatten in een achttal doelen: 1/Het uitbannen van armoede en honger, 2/iedereen moet basisonderwijs krijgen, 3/man en vrouw moeten overal gelijk zijn, 4/de kindersterfte tegengaan, 5/de moedersterfte aanpakken, 6/het bestrijden van AIDS, 7/het bestrijden van malaria en andere ziekten, 8/de milieuvervuiling bestrijden en 9/zorgen dat alle landen meewerken aan de ontwikkeling van de hele wereld.

Privatisering: Privatisering is het proces waarbij de overheid haar diensten of publiek bezit overlaat aan private ondernemingen. Een voordeel van privatisering is dat bedrijven opeens zo efficiënt en goedkoop mogelijk moeten werken, want ze zijn elkaars concurrenten. (bvb Base – Mobistar – Proximus). Een nadeel is dat de bedrijven winst moeten maken: daardoor stoten zij de armste klanten af, door hogere prijzen te vragen. Privatisering zou in principe alles goedkoper maken, maar dat is niet altijd het geval.

De Verenigde Naties: De VN is een internationale organisatie van landen, samenwerkend op het gebied van het internationale recht, veiligheid, behoud van mensenrechten, terreurbestrijding, ontwikkeling van de wereldeconomie en het onderzoek naar sociale en culturele ontwikkelingen in onze maatschappijen.

Watercyclus: Met het begrip watercyclus of waterkringloop wordt het natuurkundige proces bedoeld waarbij oppervlaktewater, zoals zeewater, verdampt. In de atmosfeer vormt deze damp wolken, waaruit neerslag valt. Deze komt terug op aarde in waterwegen, of zakt weg als grondwater. Een groot deel verzamelt zich weer als oppervlaktewater.

WB: De **Wereldbank (WB)** is een organisatie die, net als het Internationaal Monetair Fonds (IMF), na de Tweede Wereldoorlog (27 december 1945) werd opgericht in het kader van het Marshallplan. Het is een internationale organisatie die leningen, giften en technische ondersteuning biedt om ontwikkelingslanden te helpen de armoede te bestrijden. De landen kunnen de leningen van de Wereldbank gebruiken voor veel verschillende zaken: structurele hervormingen van de gezondheids- en onderwijssector of milieu- en infrastructuurprojecten zoals dammen, wegen en nationale parken. Daarbij stelt de Wereldbank hoge eisen aan haar cliënten: de landen moeten de werking van hun overheid hervormen. Dat betekent bijvoorbeeld anti-corruptiemaatregelen of privatisering van overheidsdiensten.

WHO: De **Wereldhandelsorganisatie** of **World Trade Organization** (afgekort **WTO**) is een internationale organisatie die bestaat uit 149 lidstaten. Zij is opgericht in 1995. De taken van de WTO zijn de bevordering van internationale handel, het oplossen van handelsconflicten en de opheffing van handelsbarrières. De basisfilosofie van de organisatie is dat internationale handel de beste en snelste manier is om de wereld welvarender te maken en

dat daarom alle obstakels voor die internationale vrijhandel uit de weg geruimd moeten worden. De WHO beslist dus over de spelregels van de internationale handel, en is neemt uiterst belangrijke beslissingen.